

2024-01-30

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2023-00891

Motion – Fler mellanboenden för seniorer behövs i Nacka *Inkom den 18 september 2023 av Christina Ståldal, (-)*

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

I motionen föreslås att kommunfullmäktige ska besluta att kartlägga behovet och på olika sätt driva frågan om fler mellanboenden i Nacka kommun samt etablera ett nära samarbete med de verksamma pensionärsföreningarna.

Motionen har behandlats i äldrenämnden och i seniorrådet.

I Nacka kommun finns det idag flera olika typer av boendeformer för äldre. En del boendeformer är behovsprövade och erbjuds utifrån ett biståndsbedömt beslut medan andra boendeformer återfinns på den reguljära bostadsmarknaden. Den typ av bostad som motionen avser är en boendeform som återfinns på den reguljära bostadsmarknaden.

Kommunen detaljplanerar för byggandet av särskilda boenden för äldre som kräver biståndsbeslut och för dialog med bostadsutvecklare som vill bygga i Nacka kring övriga boendeformer. Nacka kommun sammanställer årligen en rapport med prognoser kring hur behovet av bostäder för äldre personer med behov av bostad med särskilt stöd ser ut. Däremot görs det ingen prognos gällande behovet av icke behovsprövade boendeformer i dagsläget men ett samarbete mellan berörda enheter är påbörjat när det gäller prognos.

Nacka kommun har idag ett väl etablerat samarbete med pensionärsföreningarna i kommunen.

Ärendet

Förslagen i motionen

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 18 september 2023 lämnade Christina Ståldal (-) in en motion. I motionen föreslås att kommunfullmäktige ska besluta

- Att driva frågan om fler mellanboenden gentemot de byggföretag som vill bygga bostäder i Nacka kommun
- Att kartlägga behovet av mellanboenden inom närmaste 5-, 10- och 15-års period
- Att etablera ett nära samarbete med de verksamma pensionärsföreningarna i Nacka kommun
- Att säkerställa en ökad mängd mellanboenden i Nacka som kan möta seniorers ökade behov av denna boendeform

Beredning av motionen

Kommunstyrelsen har remitterat motionen till äldrenämnden och seniorrådet som inkommit med ett förslag till beslut respektive yttrande vilket redogörs för nedan. Juridik- och kanslistaben har utifrån äldrenämndens synpunkter och seniorrådets yttrande gjort en samlad bedömning av förslagen i motionen utifrån kommunstyrelsens perspektiv.

Äldrenämndens synpunkter på motionen

Bakgrund

I Nacka kommun finns det idag flera olika boendeformer som riktar sig till äldre personer. En del boendeformer är behovsprövade och erbjuds efter biståndsbeslut. Andra boendeformer såsom trygghetsboende och seniorboenden är öppna för alla äldre att ställa sig i bostadskö hos fastighetsbolag eller att köpa på den reguljära bostadsmarknaden.

Boendeformer för seniorer i Nacka idag

Seniorbostäder

Seniorbostäder är en boendeform som vänder sig till personer som är 55 år eller äldre och finns som hyresrätter, kooperativa hyresrätter och bostadsrätter i Nacka. Seniorbostäder är helt vanliga bostäder inom det ordinarie bostadsbeståndet som är avsedda för personer över 55 år. Tanken är att bostäderna ska vara utformade efter äldres behov av tillgänglighet, trygghet och med större möjlighet till gemenskap. Det kan skilja sig åt hur dessa bostäder är utformade och i vad de har att erbjuda, men ofta finns det gemensamma lokaler menat för social samvaro. För att få tillgång till en seniorbostad vänder man sig till fastighetsmäklare eller till hyresvärden för seniorboendet. Det behövs inget behovsprövat biståndsbeslut för denna typ av bostad.

Trygghetsbostäder

Trygghetsbostäder är en ny form av hyres- eller bostadsrätter med gemensamma utrymmen i nära anslutning till bostäderna. Det första trygghetsboendet i Nacka var färdigställt i december 2021. 42 hyresrätter var då inflyttningsklara på Silver Life

Graninge Strand. På Nya Gatan finns trygghetsbostäder med 24 hyreslägenheter. I Orminge centrum planeras för cirka 50 lägenheter med inflyttning 2026. Trygghetsbostäder planeras även att byggas i Älta centrum med närhet till handel, service och kommunikationer.

Det behövs inget biståndsbeslut för att flytta till en trygghetsbostad. För att få tillgång till en trygghetsbostad vänder man sig till fastighetsmäklare eller till hyresvärden för trygghetsboendet.

Särskilt boende för äldre

Särskilt boende är en boendeform för äldre personer med omfattande behov av vård och omsorg. För att få flytta till särskilt boende krävs ett biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen. Det finns två inriktningar av särskilt boende; en för personer med demenssjukdom och en för personer med behov av social vård och omsorg.

Profilboende

Med profilboende avses boenden som profilerar sig mot särskilda målgrupper utifrån gemensamma sjukdomsdiagnoser och/eller funktionsnedsättningar som kräver specialistkompetens. Profilboende kan behövas då den enskilde har specifika behov som kräver särskild omvårdnad och kompetens som inte kan tillgodoses inom kundvalssystemet. Biståndsbeslut krävs enligt socialtjänstlagen för att få en plats på ett profilboende.

Kartlägga behov av bostäder för seniorer

Behovsprövade boendeformer som beviljas via biståndsbeslut förmedlas av kommunen. Kommunen har ett särskilt ansvar att säkerställa att antalet platser som erbjuds motsvarar behov och efterfrågan. Detta ligger till grund för stadsplaneringen gällande denna typ av bostäder. Däremot detaljstyr kommunen inte byggandet av andra bostäder som inte är en behovsprövad boendeform och därmed tillhör den reguljära bostadsmarknaden, såsom seniorbostäder.

Kommunen är enligt socialtjänstlagen skyldig att tillhandahålla särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre som behöver särskilt stöd. Nacka kommun kartlägger idag behovet av bostäder för äldre personer med behov av bostad med särskilt stöd. Detta sker utifrån aktuella behov och befolkningsprognos. Det finns idag en väl planerad utbyggnad av särskilda bostäder för äldre. Idag kartlägger kommunen inte behovet av den typen av seniorbostäder som motionen avser. Dock har ett samarbete mellan äldreheten, enheten för strategisk stadsutveckling och exploateringsenheten inletts. Utvecklingen av dessa bostadsformer följs av äldrenämnden då de är en del av att skapa attraktiva bostadsformer för äldre i Nacka kommun.

Samarbete med pensionärsföreningar i Nacka

Seniorrådet

Seniorrådet är ett råd där representanter från civilsamhället är med för att ge sina synpunkter på förslag och utvecklingsplaner som finns i kommunen och som kommer att beröra dem på olika sätt. Ledamöterna i rådet har valts av sina föreningar och intresseorganisationer att representera dem som talespersoner. Kommunens tjänstemän och politiker samråder och hämtar in information i olika frågor vid möten med Seniorrådet. Vid dessa råd får kommunen in värdefulla synpunkter på det arbete som planeras att göra och förslag på förbättringar i befintliga verksamheter och miljöer.

Seniordagen

En gång om året arrangerar Nacka kommun Seniordagen. Denna arrangeras ofta i tätt samarbete med pensionärsföreningarna i kommunen. Syftet med denna dag är att sprida kunskap om hälsosamt åldrande och välbefinnande. Programmet är unikt varje år och kommunen erbjuder olika aktiviteter under dagen som syftar till att främja hälsa. Detta är även ett tillfälle då medarbetare i Nacka kommun träffar medlemmar från de olika pensionärsföreningarna.

Övrig samverkan med pensionärsföreningarna

I Nacka kommun finns det ett flertal mötesplatser för seniorer. Dessa drivs av föreningar med stöd av Nacka kommun. Allt arbete sker i samverkan med seniorerna själva.

Övrig aktuell samverkan med pensionärsföreningar är projektet Seniormottagning där representanter för SPF och PRO är involverade.

Kommunen möter även pensionärsföreningarna genom informationsträffar och presentationer med varierande innehåll exempelvis kring anhörigstöd och förebyggande insatser för pensionärsföreningarna.

Enhetens bedömning

Enhetens bedömning är att arbete pågår när det gäller förslagen i motionen varför motionen därmed kan anses vara besvarad.

Sammanfattning av seniorrådets synpunkter på förslagen i motionen

Seniorrådet ställer sig mycket positivt till förslagen i motionen.

Seniorrådet anser att begreppet ”mellanboende” är något oprecist. Det centrala i idén är att underlätta för ett meningsfullt och självständigt liv för den äldre människan.

Boendena kan utformas på olika sätt. Med mellanboende menas trygghetsboende och seniorboende 55+ och 65+.

Seniorrådet bidrar i sitt yttrande med fyra aspekter: Behov och nyttoeffekter av att möta detta med mellanboenden, mellanboendenas utformning, mellanboendenas placering i

kommunen och vilka aktiviteter som Nacka kommun behöver bidra med för att denna lösning ska komma till stånd.

När det gäller mellanboendenas utformning kan bland annat nämnas att det är viktigt att boendena är handikappanpassade, att det behöver finnas parkeringsplatser i nära anslutning till boendet samt lättillgängliga lokaler för gemensamma aktiviteter. När det gäller placeringen av boendena kan nämnas att seniorrådets bo-grupp har gjort en kartläggning av platser som skulle passa och kommit fram till Orminge centrum, Ektorps centrum, Älta centrum och Saltsjöbadens centrum.

Seniorrådets yttrande i sin helhet finns att läsa i bilaga 3 till denna tjänsteskrivelse.

Juridik- och kanslistabens utredning och bedömning

Juridik- och kanslistaben instämmer i äldreenhetens bedömning av förslagen i motionen. Det kan förtydligas att kommunen detaljplanerar för byggandet av särskilda boenden för äldre som kräver biståndsbeslut men att kommunen också för dialog med bostadsutvecklare som vill bygga i Nacka kring övriga boendeformer. Det kan även förtydligas att det samarbete som har inletts mellan äldreenheten, enheten för strategisk stadsutveckling och exploateringsenheten gäller prognos för behovet av icke behovsprövade boendeformer. Sammantaget instämmer juridik- och kanslistaben i bedömningen att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut bedöms inte medföra några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse den 30 januari 2024

Bilaga 1. Motionen

Bilaga 2. Protokollsutdrag från äldrenämndens sammanträde den 13 december 2023

Bilaga 3. Yttrande från seniorrådet

Christopher Arontaus
Kanslichef
Juridik- och kanslistaben

Julia Tham
Utredare
Juridik- och kanslistaben